

час на аналіз, підвищує ефективність та спрощує саму дію в загальному розумінні.

Список використаних джерел:

1. Бізнес-процеси інтернет-магазину та їх оптимізація. URL : <https://wezom.com.ua/ua/blog/biznes-processy-internet-magazina-i-ih-optimizaciya>

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

О. Д. ПАНЧЕНКО

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Цифрова трансформація має вагомий вплив на агробізнес. Діджиталізація дозволяє сільськогосподарським товаровиробникам комунікувати з іншими суб'єктами господарювання, порівнювати власне виробництво з конкурентами та раціоналізувати виробничі процеси.

Цифрове сільське господарство пропонує можливість використовувати технологію для перетворення точних даних у практичні знання для стимулювання та підтримки прийняття складних рішень на сільськогосподарському підприємстві та на ланцюгу створення вартості. Відмінність полягає в тому, що, хоча попередні джерела знань базувалися на загальних знаннях, часто отриманих у результаті дослідницьких експериментів, технології зможуть запропонувати управлінцям локальну інформацію на сільськогосподарських підприємствах. Таким чином, цифрове сільське господарство відображає перехід від узагальненого управління ресурсами сільськогосподарського підприємства до високооптимізованого, індивідуалізованого управління в режимі реального часу [4, с. 21–22].

Варто відмітити п'ять основних трендів із залучення сучасних ІТ-технологій:

1. Розвиток систем точного землеробства з використанням технологій глобальних навігаційних супутникових систем і систем дистанційного зондування Землі.
2. Безпілотні технології.
3. Системи віддаленого обліку і контролю матеріально-технічних цінностей.
4. Інтелектуальний аналіз даних і сценарне моделювання.

5. Агроскаутінг, який передбачає використанням мобільних додатків для моніторингу стану землекористування у межах конкретного поля [2].

Одним із прикладів цифрової трансформації є діджиталізація землекористування, яка дає змогу проводити інвентаризацію сільськогосподарських угідь, правильно й своєчасно відображувати в обліку та здійснювати контроль за ними.

Поєднання цифрових інструментів (GPS, датчиків, програмного забезпечення для моделювання даних) з автоматизованими технологіями (розумні трактори, дрони, роботи) допоможуть фермерам контролювати витрати паливно-мастильних матеріалів, насіння, добрив, засобів захисту рослин та забезпечувати їх раціональне використання з урахуванням особливостей земель, їх насиченості поживними речовинами тощо. GPS також дозволяє визначити місцезнаходження тракторів та іншої сільськогосподарської техніки, їх маршрут, обсяги виконаних робіт (оброблену площу, відпрацьовані години), зменшити простої, відстежити урожайність. Використання таких технологій дозволить знизити витрати, збільшити прибутки та зменшити вплив на навколишнє середовище.

Більшість ранніх застосувань блокчейна в сільському господарстві пов'язана з відстежуваністю і ланцюжками постачань; реєстр блокчейна може записувати і оновлювати стан культур від посадки до збору урожаю, від зберігання до доставки. Додаткова перевага відстежуваності виникає, коли приходить час продавати урожай покупцям зерна або переробникам харчових продуктів. Виробники можуть гарантувати якість своїх поставок і навіть управляти обміном активами, включаючи миттєву оплату, через блокчейн [3].

Застосування Інтернету речей у землеробстві дозволяє аналізувати стан ґрунту і визначати сорт або гібрид, що покаже високий урожай на конкретній ділянці; дає змогу створити в теплицях оптимальний мікроклімат, керувати поливом, вологістю, освітленням.

Технології точного тваринництва використовують принципи інженерних процесів для автоматизації галузі, що дозволяє фермерам контролювати здоров'я та благополуччя великих популяцій тварин визначати вагітність ВРХ, контролювати інфекційні захворювання, покращувати годівлю тощо. Біометричні датчики сприяють послідовному, об'єктивному та регулярному моніторингу добробуту худоби в режимі реального часу, дозволяючи фермерам оперативно виявляти проблеми та проводити профілактичні заходи.

Технології блокчейн дозволяють контактувати з кінцевими споживачами продукції без додаткових витрат часу. Крокоміри, GPS та інші датчики використовуються для моніторингу поведінки тварин. Зібрані дані зберігаються в базі й обробляються за допомогою big data та надають працівникам інформацію про час виконання певних процесів, загальний стан тварин, годівлю тощо.

Для сільськогосподарського виробництва блокчейн надає декілька надзвичайно суттєвих особливостей у процесі діяльності, без яких неможливо уявити організацію процесу торгівлі. По-перше, підтверджує достовірність походження продукту та слугує гарантією прозорості процесу для споживачів. По-друге, суттєво пришвидшує розрахунково-платіжні операції та знижує комісійну вигоду посередників. По-третє, забезпечує управління запрограмованим процесом у режимі реального часу. Блокчейн також виявляє обман у формуванні ціни на продукти харчування, дає можливість зменшити кількість посередників від виробника до столу споживача завдяки прозорій фіксації всіх транзакцій у ланцюзі логістики [1, с. 77].

У епоху цифрових технологій не менш важливе значення має кваліфікація кадрів. Фахівці повинні вміти застосовувати сучасні технології на усіх ланках виробничого процесу, тобто бути не просто рядовими виконавцями окремих операцій, а digital-аграріями, які здатні здійснювати цифрову трансформацію аграрного сектору.

Загалом кадрова політика повинна бути націлена на зменшення людського фактору та раціоналізацію продуктивності праці. Це дозволить зменшити витрати й відповідно собівартість продукції.

Список використаних джерел:

1. Грибинюк О. М., Духницький Б. В., Шеремет О. О. Перспективи використання технології «блокчейн» у сільському господарстві. *Економіка АПК*. 2018. № 3. С. 75–81.
2. Данкевич Д. Діджиталізація у сфері земельних відносин. 2019. URL: <https://agropolit.com/blog/350-didjitalizatsiya-u-sferi-zemelnih-vidnosin>.
3. Кравець І. Майбутнє сільського господарства – блокчейн. *AgroONE* № 62. 2020. URL: <https://www.agroone.info/publication/majbutnie-silskogo-gospodarstva-blokchejn/#:~:text=%D0%91%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%88%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%8C%20%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D1%87%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2,%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D1%8E%2C%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%20%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B3%D0%B0%D>

[0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B8.](#)

4. Халатур С. С., Павлова Г. Є., Рудакова В. Ю., Матвійчук Є. Д. Методичні аспекти управління фінансовою стійкістю аграрних підприємств в умовах їх діджиталізації. *АГРОСВІТ*. 2021. № 21–22. С. 19–26.

ВПЛИВ НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА НЕРІВНОМІРНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН

С. М. ПЕТЬКО, канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародного менеджменту

*Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
(м. Київ, Україна)*

Визначальним фактором економічного зростання та забезпечення конкурентоспроможності для будь-якої країни є рівень її науково-технологічного розвитку та доступ до дешевого фінансового капіталу. Наявність інтелектуального капіталу та технологічних інновацій сприяють кардинальним трансформаціям в екосистемі будь-якої країни. Історично, розвиток людства пов'язаний з прогресом технологій, а кожен новий рівень соціально-економічного розвитку базується на становленні нового технологічного способу господарювання [2, с. 13–21; 1].

Четверта промислова революція або Індустрія 4:0, в епоху якої ми живемо почала свою ходу в 2000-х рр. і триває у наш час, глибоко проникла в життєдіяльність людини та бізнесу. Її ще називають «цифровою революцією», оскільки поява глобальної мережі Internet стало основою розвитку ІКТ та «передових» технологій Індустрії 4:0, які в симбіозі з промисловими та інформаційними інноваціями формують ядро цифрової економіки. Як і попередні три промислові революції, четверта підвищила не тільки якість життя людей, створила інноваційні індустрії під впливом ІКТ, а і призвела до ризиків нерівномірного економічного розвитку серед країн.

Звичайно, використання цифрових технологій Індустрії 4:0 надає безпрецедентні можливості для економічного зростання, підвищення продуктивності праці, інтеграції в глобальне бізнес-середовище, але вони залежать від політичної кон'юнктури в країні, технологічної зрілості, регульованого цифрового законодавства та соціальної готовності до цифрових викликів.